JIZZAX VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2020- yil yanvar-dekabr oylari uchun dastlabki ma’lumot)

O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo‘naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o‘z ta’sirini o‘tkazadi.

2020- yilning yanvar-dekabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 816,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 307,5 mln. AQSh dollariga yoki 60,4 % ga oshdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI
(yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari)

	2019- yil	2020- yil	O‘sish sur’ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	**508,8**	**816,3**	**160,4**	**x**
Eksport	**120,3**	**124,0**	**103,1**	**100,0**
tovarlar	119,8	123,5	103,1	99,6
xizmatlar	0,5	0,5	102,4	0,4
Import	**388,6**	**692,3**	**178,2**	**100,0**
tovarlar	387,9	692,3	178,5	100,0
xizmatlar	0,7	0,0	0,0	0,0
Saldo	**-268,3**	**-568,3**	**x**	**x**

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 124,0 mln. AQSh dollariga (3,2 % ga oshdi) va import hajmi 692,3 mln. AQSh dollariga (78,2 % ga oshdi) yetdi. Hisobot davrida – 568,3 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

JIZZAX VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR
(2020- yil yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari, ulushi,% da)

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Chexiya Respublikasi	346,4	1,0	346,3	42,4
Xitoy Xalq Respublikasi	159,9	18,3	141,6	19,6
Turkiya	62,3	31,4	30,9	7,6
Rossiya Federatsiyasi	59,3	33,6	25,7	7,2
Litva	55,4	0,0	55,4	6,8
Koreya Respublikasi	22,1	0,0	22,1	2,7
Qozog'iston	16,4	11,4	5,3	2,0
Latviya	11,1	0,0	11,1	1,4
Tojikiston	10,1	10,1	0,0	1,2
AQSH	8,1	0,0	8,1	0,9

Viloyatimiz jahonning 60 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Chexiya Respublikasida (42,4 %), Xitoy Xalq Respublikasida (19,6 %), Turkiyada (7,6 %), Rossiya Federatsiyasida (7,2 %), Litvada (6,8 %), Koreya Respublikasida (2,7 %), Qozog'istonda (2,0 %), Latviyada (1,4 %), Tojikistonda (1,2 %) va AQSHda (0,9 %) qayd etilgan.

Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta’minlash uchun viloyatda zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli oʻzgarishlarga import tovarlarning oʻrnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qoʻshni davlatlar bilan oʻzaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini koʻrish mumkin.

TSA da soʻnggi yillarda katta oʻzgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, soʻnggi uch yilda TSA da MDH davlatlari orasida Rossiya Federatsiyasi, Qozogʻiston va Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qoʻshni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Chexiya Respublikasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Turkiya davlatlari va Koreya Respublikasi hissasiga toʻgʻri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat boʻyicha 20 dan ortiq yirik hamkor-davlatlar orasidan 7 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (62,3 mln. AQSh dollari), Rossiya Federatsiyasi (59,3 mln. AQSh dollari),

Qozog'iston (16,4 mln. AQSh dollari), Tojikiston (10,2 mln. AQSh dollari), Italiya (7,6 mln. AQSh dollari), Qirg'iz Respublikasi (3,7 mln. AQSh dollari) va Pokiston (2,3 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

JIZZAX VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI
(yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari)

Davlat nomi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Chexiya Respublikasi	**0,1**	**17,3**	**346,4**
Eksport	0,0	0,0	0,1
Import	0,1	17,3	346,3
Saldo	-0,1	-17,3	-346,2
Xitoy Xalq Respublikasi	**91,5**	**142,0**	**159,9**
Eksport	9,2	11,4	18,3
Import	82,3	130,7	141,6
Saldo	-73,1	-119,3	-123,3
Turkiya	**41,2**	**70,3**	**62,3**
Eksport	11,0	26,3	31,4
Import	30,3	44,0	30,9
Saldo	-19,3	-17,7	0,5
Rossiya Federatsiyasi	**58,0**	**63,3**	**59,3**
Eksport	24,3	29,9	33,6
Import	33,8	33,4	25,7
Saldo	-9,5	-3,5	7,9
Litva	**5,0**	**31,6**	**55,4**
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	5,0	31,6	55,4
Saldo	-5,0	-31,6	-55,4

Davlat nomi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Koreya Respublikasi	**5,8**	**30,3**	**22,1**
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	5,8	30,3	22,1
Saldo	-5,8	-30,3	-22,1
Qozog'iston	**52,4**	**33,4**	**16,4**
Eksport	18,0	19,9	11,1
Import	34,4	13,5	5,3
Saldo	-16,4	6,4	5,8
Latviya	**10,7**	**27,8**	**11,1**
Eksport	0,2	0,1	0,1
Import	10,5	27,6	11,1
Saldo	-10,3	-27,5	-11,0
Tojikiston	**1,7**	**10,2**	**10,2**
Eksport	1,7	9,9	10,1
Import	0,0	0,3	0,0
Saldo	1,7	9,6	10,1
AQSH	**0,3**	**0,8**	**8,1**
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	0,3	0,8	8,1
Saldo	-0,3	-0,8	-8,1
Italiya	**2,2**	**2,4**	**7,6**
Eksport	0,4	2,3	4,0
Import	1,9	0,2	3,6
Saldo	-1,5	2,1	0,4
Gongkong	**0,8**	**1,9**	**6,7**
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	0,8	1,9	6,7
Saldo	-0,8	-1,9	-6,7

Davlat nomi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Polsha	**0,7**	**17,8**	**6,5**
Eksport	0,3	0,7	1,2
Import	0,5	17,1	5,3
Saldo	-0,2	-16,4	-4,1
Germaniya	**15,9**	**3,5**	**5,4**
Eksport	0,8	0,5	0,1
Import	15,0	3,0	5,3
Saldo	-14,2	-2,5	-5,2
Avstriya	**0,7**	**1,4**	**5,2**
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	0,7	1,4	5,2
Saldo	-0,7	-1,4	-5,2
Belarus	**2,1**	**6,2**	**4,9**
Eksport	0,6	0,7	0,9
Import	1,5	5,5	4,0
Saldo	-0,9	-4,8	-3,1
Qirgʻiz Respublikasi	**3,0**	**6,2**	**3,7**
Eksport	3,0	6,0	3,2
Import	0,0	0,2	0,5
Saldo	3,0	-5,8	2,7
Yaponiya	**0,2**	**2,2**	**3,6**
Eksport	0,1	0,0	0,0
Import	0,2	2,1	3,6
Saldo	-0,1	-2,1	-3,6
Eron	**10,3**	**6,5**	**3,1**
Eksport	1,1	1,8	0,8
Import	9,2	4,7	2,3
Saldo	-8,1	-2,9	-1,5

Davlat nomi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Pokiston	**4,6**	**0,8**	**2,3**
Eksport	**0,5**	**0,6**	**2,3**
Import	**4,1**	**0,2**	**0,0**
Saldo	-3,6	0,4	2,3

Viloyatimizda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga tayanib, 2020- yilning yanvar-dekabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 12,0 % ni tashkil etib, 2019- yilning shu davriga nisbatan ulushi 46,7 % ga kamaygan.

JIZZAX VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

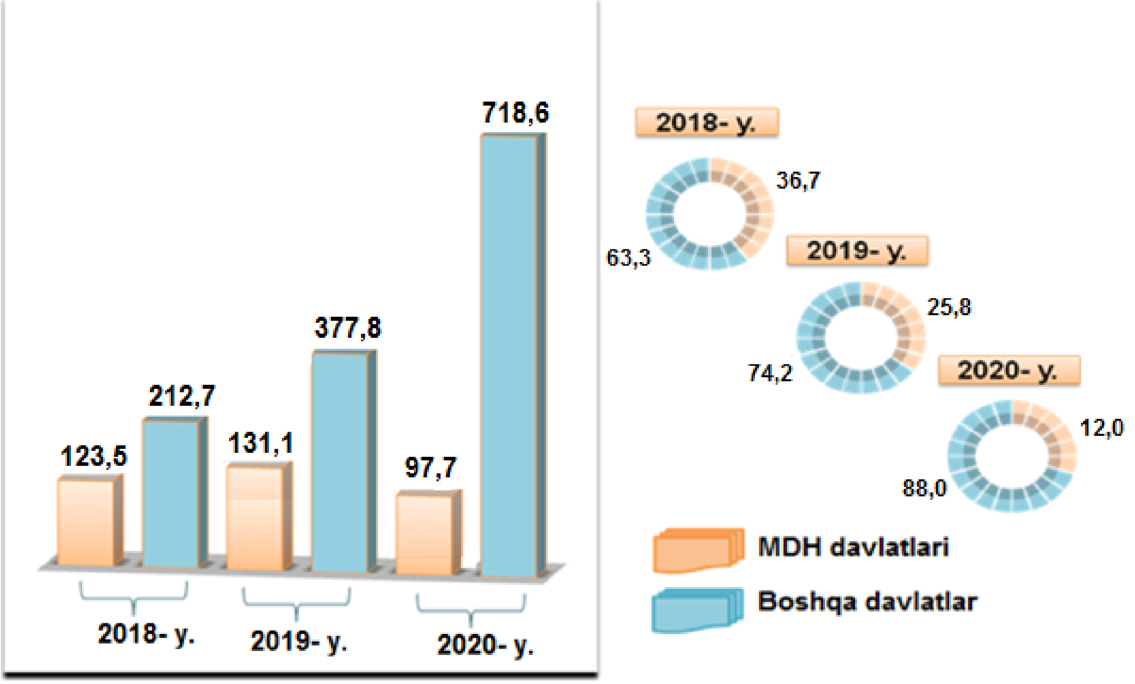

Boshqa xorijiy davlatlarning 2020- yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 88,0 % tashkil etib, 2019- yilning shu davriga nisbatan 18,4 % ga oshdi.

JIZZAX VILOYATINING EKSPORTI
(2020- yil yanvar-dekabr)

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida viloyatning eksportyorlari soni 174 tani tashkil etib, ular tomonidan 124,0 mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2019- yilning mos davriga nisbatan 3,2 % ga oshdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta’minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,7 % ni tashkil etib, sanoat tovarlari (61,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (18,6 %), turli xil tayyor buyumlar (12,4 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar (2,6 %), mashina va asbob-uskunalari (1,3 %) nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari(2,9 %),hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar (0,6 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

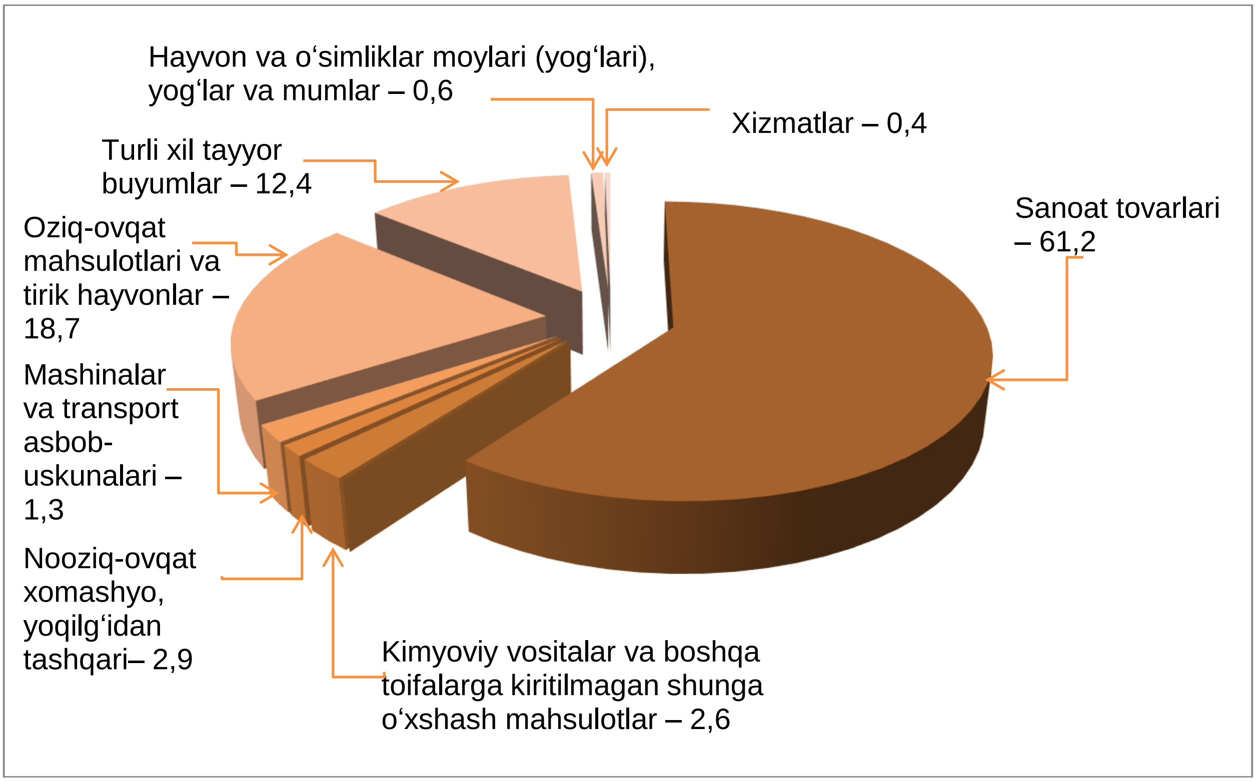

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr)

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh dollari	O‘tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mln. AQSh dollari	O‘tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mln. AQSh dollari	O‘tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami eksport	**124,0**	**103,2**	**100,0**	**60,9**	**84,8**	**100,0**	**63,1**	**130,8**	**100,0**
***shu jumladan*:**									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	22,3	51,1	20,2	11,6	48,1	20,4	10,7	54,7	19,8
Ichimliklar va tamaki	0,0	9,0	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	1,9	28,6	1,7	0,3	11,3	0,5	1,8	38,9	3,1
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,7	23,6	0,7	0,5	16,8	0,9	0,2	0,0	0,4
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	2,8	312,4	2,5	1,6	191,3	2,8	1,2	18,8 м.	2,2
Sanoat tovarlari	67,5	170,3	60,6	27,6	126,1	48,5	39,7	2,3 м.	73,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1,3	39,1	1,2	1,1	33,0	1,9	0,2	2,2 м.	0,5
Turli xil tayyor buyumlar	14,1	113,1	12,7	13,9	125,9	24,5	0,2	13,8	0,4
Xizmatlar	0,4	75,9	0,4	0,3	123,1	0,5	0,1	41,2	0,2

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo‘nalishi bo‘yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi sanoat tovarlari hissasiga to‘g‘ri kelmoqda, eksport

hajmi bo‘yicha keyingi o‘rinlar oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar va turli xil tayyor buyumlar guruhiga to‘g‘ri kelmoqda.

2020- yilning yanvar-dekabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko‘rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o‘zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta’kidlash joizki, 2018- yilning yanvar-dekabriga nisbatan, sanoat tovarlari va turli xil tayyor buyumlar tovar guruhlarida o‘sish kuzatildi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-dekabr, % da)

XSST tarkibi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	36,7	38,1	18,6
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	3,3	6,2	2,9
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,0	3,0	0,6
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	0,8	0,9	2,6
Sanoat tovarlari	46,1	36,7	61,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1,8	3,0	1,3
Turli xil tayyor buyumlar	10,9	11,7	12,4
Xizmatlar	0,4	0,4	0,4

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr)

XSST bo‘limi nomi	Mln. AQSh dollari	2019- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	20,3	59,7
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,6	99,9
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	0,3	39,5
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,2	2,2
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,03	5,9
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,0	121,9
Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,0	7,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	3,1	66,8
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	0,2	34,3
Metall rudalari va metall parchalari	0,0	0,0
Qog‘oz massasi va makulatura	0,0	0,0
O‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko‘mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	0,1	22,8
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Tabiiy yoki sun’iy gaz	0,0	0,0
Elektr toki	0,0	0,0
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	0,0	0,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlik moylari va yog‘lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	0,7	20,4
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	0,0	0,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,01	4м
O‘g‘itlar	0,5	19,1м
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,01	57,7

Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar	1,3	11,8м
Sanoat tovarlari		
To‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	67,8	178,0
Rangli metallar	0,0	26,4
Cho‘yan va po‘lat	0,4	2,4м
Ruda bo‘lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	6,8	122,2
Metalldan tayyorlangan buyumlar	0,7	2,3м
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	0,03	9,4м
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	1,3	48,8
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari	0,1	35,0
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	0,0	0,0
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	0,0	0,0
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	14,1	104,0
Poyabzal	0,8	9,5м
Har xil tayyor buyumlar	0,4	4м
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	0,0	0,0
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o‘xshash tikilgan mebellar	0,04	18,8

So‘nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2018- yilning yanvar-dekabridagi 63,9 % dan, 2020-yilning yanvar dekabrida 49,1 % ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 2018- yilning shu davrida 36,1 % ni ni tashkil etib, 2020-yilning yanvar dekabrida 50,9 % ga oshdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

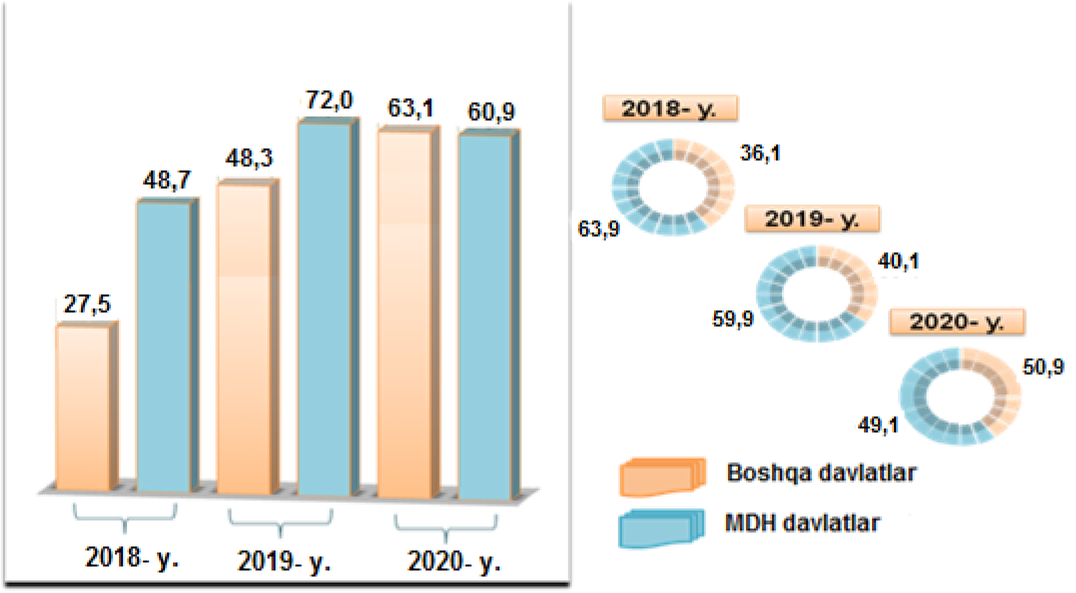

2020- yilning yanvar-dekabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo‘yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Rossiya Federatsiyasi (eksport umumiy hajmining 27,1 %), Turkiya (25,3 %), Xitoy Xalq Respublikasi (14,8 %), Qozog‘iston(9,2) va Tojikiston (8,4 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 84,8 foizni tashkil etmoqda.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2020- yil yanvar-dekabr,% da)

2020- yilning yanvar-dekabr oylarida, o‘tgan yildagi kabi tovarlar va xizmatlar eksporti bo‘yicha asosiy hamkor davlatlardan Rossiya Federatsiyasi yetakchi mavqeini saqlab turibdi. Keyingi holatda Turkiya egalladi. Turkiyadan ozgina ortda qolgan Xitoy uchinchi pog‘onani egallab turibdi.

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida hamkor mamlakatlarning tovar va xizmatlar eksporti bo‘yicha geografiyasi (2019- yining mos davriga nisbatan 34 ta davlat) 39 ta davlat bilan amalga oshdi.

JIZZAX VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR’ATLARI
(yanvar-dekabr)

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O‘sish sur’ati, % da		O‘rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Rossiya Federatsiyasi	29,9	33,6	123,2	112,5	1	1
Turkiya	26,3	31,4	2,4м	119,5	2	2
Xitoy	11,4	18,3	124,0	160,7	4	3
Qozog‘iston	19,9	11,1	110,7	55,9	3	4
Tojikiston	9,9	10,1	5,9м	102,5	5	5
Italiya	2,3	4,0	0,6	0,2	8	6
Qirg‘iz Respublikasi	6,0	3,2	2м	52,8	6	7
Pokiston	0,6	2,3	116,8	4м	16	8
Afg‘oniston	1,4	1,7	71,4	128,5	10	9
Polsha	0,7	1,2	2,5м	169,4	13	10
Belarus	0,7	0,9	107,3	134,9	14	11
Ukraina	4,4	0,9	0,6	19,7	7	12
Eron	1,8	0,8	170,8	46,1	9	13
Quvayt	0,0	0,8	0,0	0,0	47	14
Turkmaniston	0,3	0,7	2м	2м	18	15
Azarbayjon	0,9	0,3	6,7м	37,1	11	16

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O‘sish sur’ati, % da		O‘rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Iroq	0,6	0,3	158,3	49,5	15	17
Gruziya	0,1	0,3	2,3м	3,1м	27	18
Suriya	0,1	0,3	0,0	154,3	23	19
Singapur	0,0	0,3	0,0	0,0	65	20

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari guruhi kiradi.

VILOYATNING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari)

XSST tarkibi	Rossiya		Turkiya	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Jami eksport	**27,8**	**31,0**	**24,5**	**29,0**
shu jumladan:				
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3,1	3,1	13,4	4,3
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	0,2	0,0	0,1	1,1
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan	0,0	0,0	0,0	0,0

XSST tarkibi	Xitoy		Qozog‘iston	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Jami eksport	**8,5**	**12,6**	**19,0**	**10,6**
shu jumladan:				
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2,3	4,0	13,1	5,5
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	3,1	1,6	0,2	0,03
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan	0,1	1,3	0,06	0,2

XSST tarkibi	Rossiya		Turkiya		Xitoy		Qozog'iston	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
shunga o'xshash mahsulotlar								
Sanoat tovarlari	15,2	19,6	12,7	26,0	5,7	11,4	4,9	5,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1,3	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Xizmatlar	0,2	0,3	0,02	0,0	0,02	0,03	0,05	0,03

Xizmatlar eksporti hajmi 0,5 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,3 % ini tashkil etib, 2019- yilning yanvar-dekabriga nisbatan o'sish kuzatilmadi . Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy (61,4 %), transport (29,1%) va safarlar (turizm) (9,5 %) xizmatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

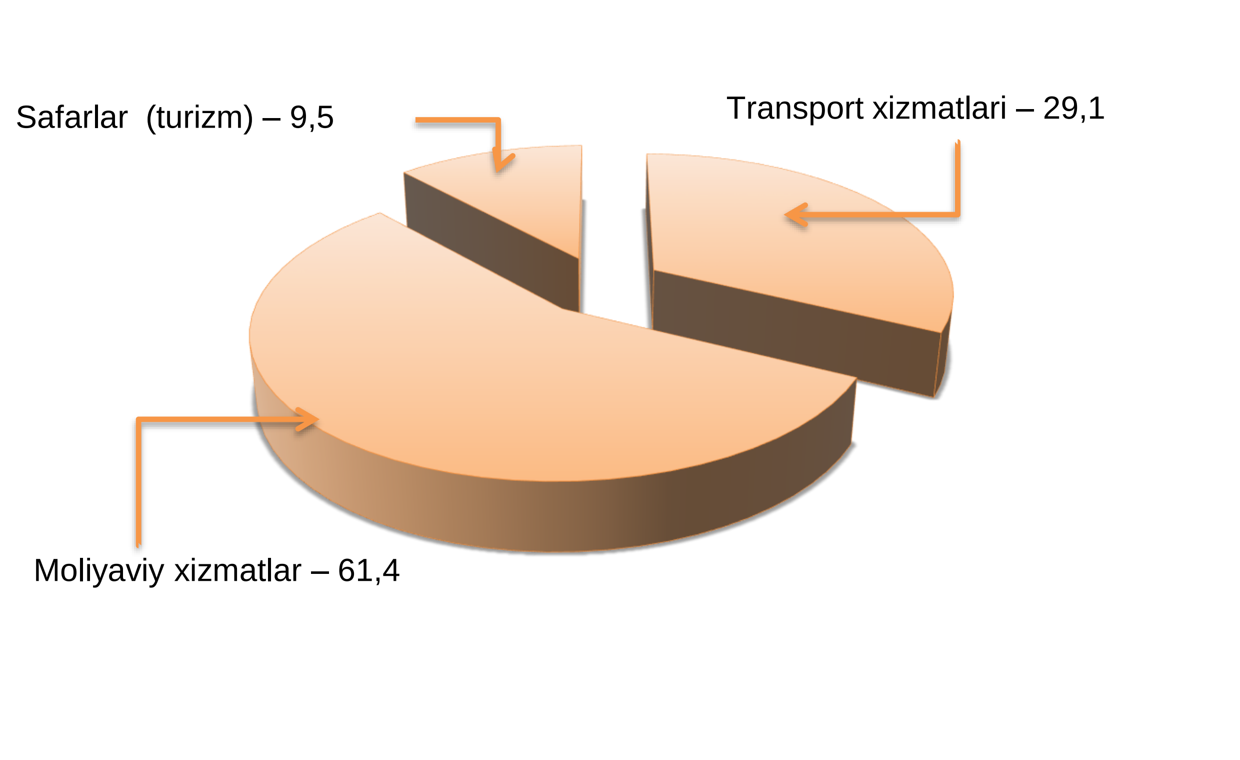

JIZZAX VILOYATIINING IMPORTI
(2020- yil yanvar-dekabr)

2020- yilning yanvar-dekabr oylarida viloyatning importyorlari soni 531 tani tashkil etib, ular tomonidan 692,3 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2019- yilning mos davriga nisbatan 78,2 % ga oshdi) tovar va xizmatlar import qilinishi ta'minlandi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (82,8 %) va sanoat tovarlari (5,8 %) guruhi hisobiga to'g'ri keladi.

XSST BO'LIMI BO'YICHA IMPORT TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

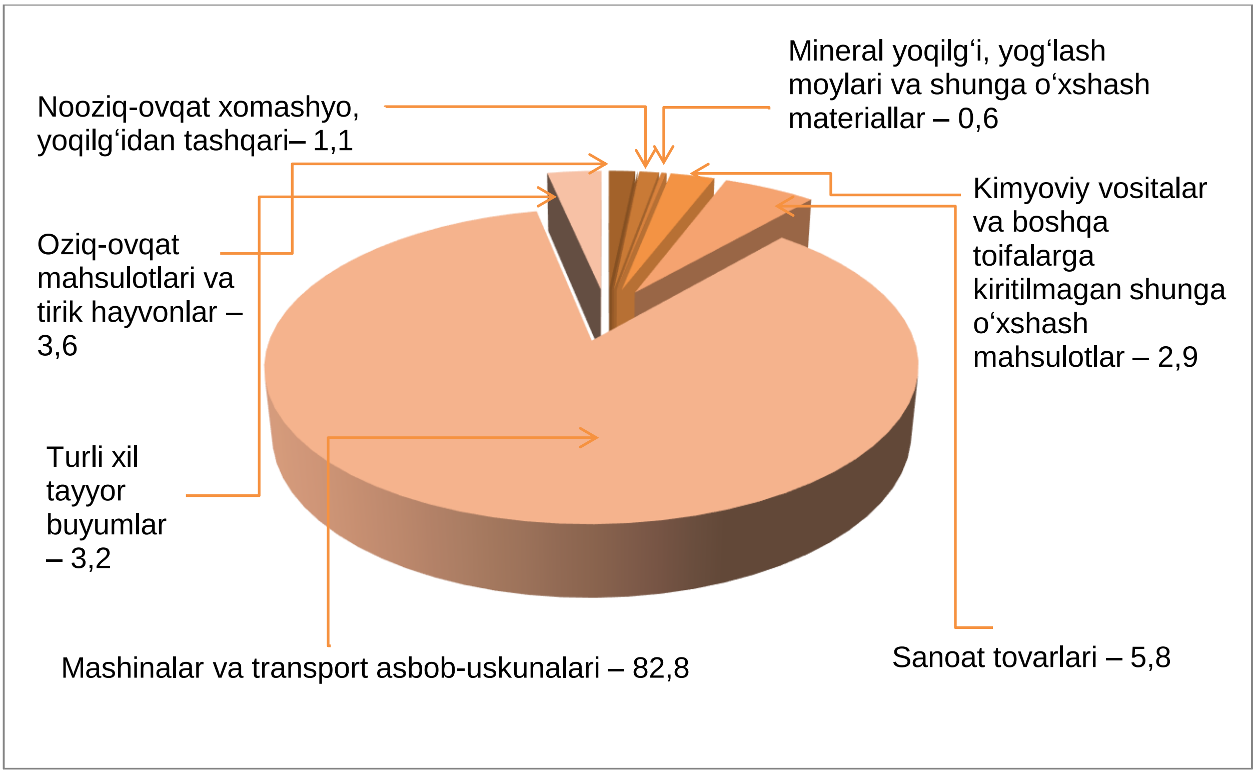

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-dekabrida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 303,7 mln. AQSh dollariga oshdi va 692,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr)

Tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami import	**692,3**	**178,2**	**100,0**	**36,8**	**198,9**	**100,0**	**655,5**	**205,3**	**100,0**
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	25,0	140,2	3,6	14,0	185,1	1,7	11,0	117,9	38,1
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	7,9	53,1	1,1	4,2	152,6	0,6	3,6	34,5	11,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,2	2,5м	0,6	3,7	190,5	0,1	0,5	2,5м	10,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0	0,06	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	20,0	66,8	2,9	4,1	65,8	2,4	15,9	70,7	11,2
Sanoat tovarlari	40,1	87,5	5,8	4,8	107,7	5,4	35,3	37,0	13,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	572,8	2,3м	82,8	4,2	2,4м	86,8	568,6	32,5	11,3
Turli xil tayyor buyumlar	22,3	83,1	3,2	1,7	82,2	3,0	20,6	96,7	4,5
Xizmatlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko‘rsatdiki, 2018- yilning mos davriga nisbatan mashinalar va transport asbob-uskunalari importining ulushi 49,4 % dan 82,7 % gacha o‘sdi, sanoat tovarlari importining ulushi esa 11,3 % dan 5,8 % ga kamaydi.

IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2020- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

XSST tarkibi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami import	**100,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	15,1	4,6	3,6
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	7,2	3,8	1,1
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga O‘xshash materiallar	0,2	0,4	0,6
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	1,9	0,1	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	9,4	7,7	2,9
Sanoat tovarlari	11,3	11,8	5,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	49,4	64,5	82,8
Turli xil tayyor buyumlar	5,3	6,9	3,2
Xizmatlar	0,2	0,2	0.0

XSTT BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI
(2020- yil yanvar-dekabr)

Mahsulot nomi	Mln. AQSh dollari	o'zgarish sura'tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	25,0	140,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	3,3	99,2
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	0,3	109,2
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	2,7	51,7
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,1	166,3
Ichimliklar va tamaki		
Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,0	0,0
Ichimliklar	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	7,9	53,7
Metall rudalari va metall parchalari to'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	0,03	162,6
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	3,3	2,5м
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	0,3	34,5
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	0,0	0,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	4,0	3,7м
Ko'mir, koks va briketlar	0,06	26,8
Elektr toki	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari	0,0	0,0
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	0,0	0,0
Hayvonlar moylari va yog`lari	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	20,0	66,8
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2,8	101,9
Birlamchi shakldagi plastmassalar	5,7	46,1
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari	0,2	159,9
Organik kimyo moddalari	2,8	2,3м
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	40,1	87,5
Metalldan tayyorlangan buyumlar	6,6	89,5
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	6,3	142,4

Boshqa joyda tasniflanmagan rezina buyumlari	1,0	2,8м
To‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	9,4	136,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar	121,1	99,7
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari	404,5	4м
Avtomobillar va extiyot qismlari	10,9	56,1
Ish yuritish va ma’lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uskunalari	12,7	58,3м
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	12,9	199,5
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	3,0	121,8
Metalni qayta ishlash uchun mashinalar	4,1	195,5
Energogenerator mashina uskunalari	3,5	2,5м
Boshqa transport uskunalari	0,06	157,8
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	7,2	185,8
Blokli binolar, suv o‘tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	12,5	64,2
Har xil tayyor buyumlar	2,1	68,5
Mebel va uning qismlari, yotar-joy buyumlari, matraslar va mebel uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	0,2	158,1
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari		

2019- yil yanvar-dekabrga nisbatan nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari importi hajmlarining kamayishiga sabab o‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (21,4 % ga pasaygan) importining kamayishi ta’sir qilgan.

Importda esa mashina va transport asbob-uskunalari, aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari 99,7 % hamda sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari guruhi 4 martaga ko‘payib importining oshishiga bevosita ta’sir etgan.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-dekabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

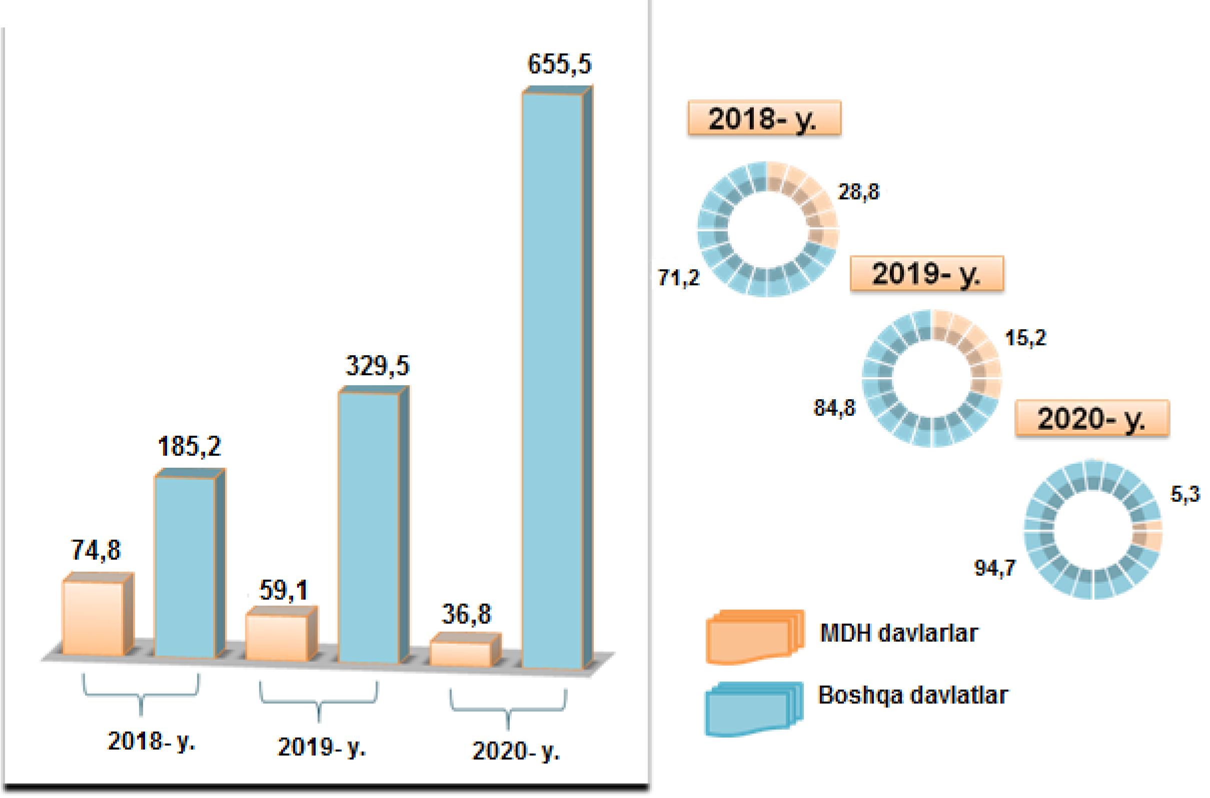

2019- yil bilan taqqoslaganda import bo‘yicha eng yuqori oltilikda o‘zgarish kuzatilmadi.

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida hamkor mamlakatlarning tovar va xizmatlar importi bo‘yicha geografiyasi (2019- yining mos davriga nisbatan 50 ta davlat) 55 ta davlat bilan amalga oshdi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-dekabr)

Davlat nomi	mln. AQSH dollari		O‘sish sur’ati, % da		O‘rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Chexiya Respublikasi	17,3	346,3	177,1м	20м	7	1

Davlat nomi	mln. AQSH dollari		O‘sish sur’ati, % da		O‘rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Xitoy Xalq Respublikasi	130,7	141,6	158,8	108,4	1	2
Litva	31,6	55,4	6,4м	175,6	4	3
Turkiya	44,0	30,9	145,4	70,2	2	4
Rossiya Federatsiyasi	33,4	25,7	98,8	76,9	3	5
Koreya Respublikasi	30,3	22,1	5,2м	73,0	5	6
Latviya	27,6	11,1	2,6м	40,1	6	7
AQSH	0,8	8,1	2,6м	10,6м	28	8
Gongkong	1,9	6,7	2,5м	3,5м	18	9
Germaniya	3,0	5,3	19,9	178,3	13	10
Qozog‘iston	13,5	5,3	39,3	39,2	9	11
Polsha	17,1	5,3	37,9м	31,0	8	12
Avstriya	1,4	5,2	196,9	3,5м	20	13
Belarus	5,5	4,0	3,6м	72,2	10	14
Yaponiya	2,1	3,6	12,3м	169,0	15	15
Italiya	0,2	3,6	8,2	23,5	38	16
Eron	4,7	2,3	50,7	49,0	11	17
Avstraliya	0,0	1,9	0,0	0,0	51	18
Hindiston	2,0	1,4	153,0	70,9	16	19
Gruziya	0,8	1,2	8,7м	151,9	27	20

Hisobot davri yakunlariga ko‘ra, import bo‘yicha hamkor davlatlar orasida Chexiya Respublikasi umumiy import hajmida 50,0 % ulushi bilan Xitoy Xalq Respublikasini (20,5 %) ortda qoldirgan holda, birinchi o‘rinni egalladi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Chexiya Respublikasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Litva, Turkiya, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi va Latviya) jami importning 91,5 % ulushini egalladi va 633,1 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2020- yil yanvar-dekabr)

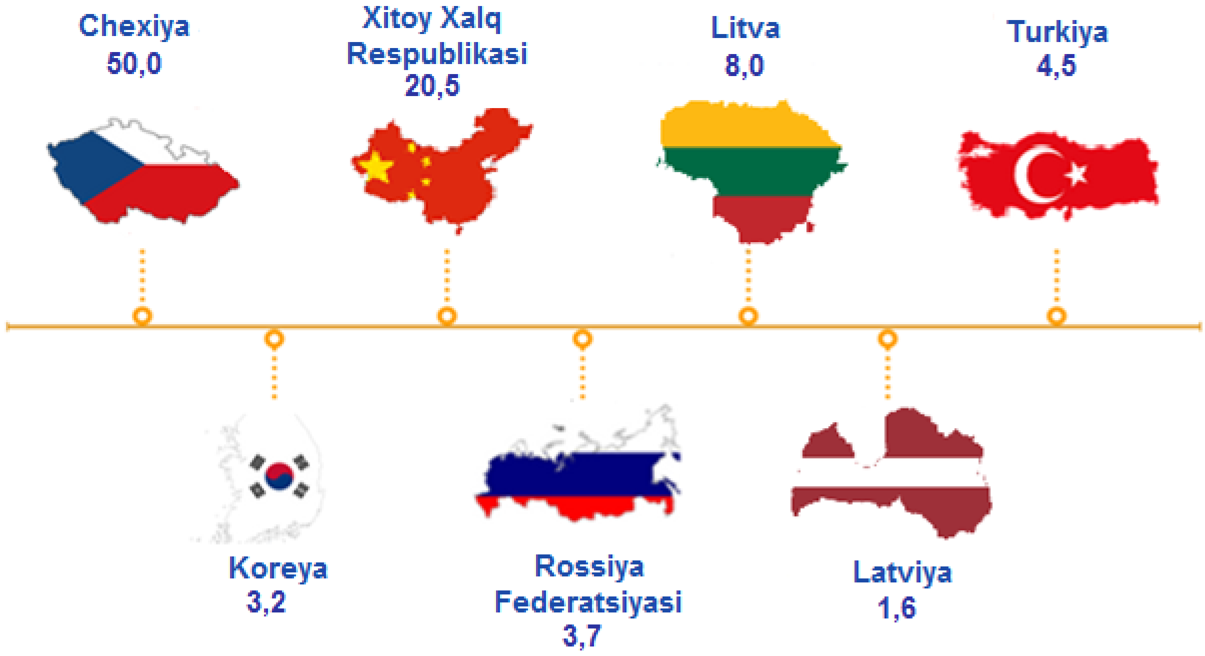

Viloyatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining oʻsishi tabiiydir. Shunday qilib, Chexiya Respublikasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Litva, Turkiya, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi boʻlimi
Tel.: (72) 221 51 26